

València a l'imperi Espanyol

- Al segle XVI València **va perdre la posició hegemònica** en l'economia espanyola a causa del descobriment d'Amèrica.
- Front esta situació, València entrà en una aguda **crisi econòmica**, que es manifestà ràpid amb **la revolta de les Germanies** (1519–1522), un moviment de menestrals (řemeslníci) i poble menut (obyčejní lidé) contra l'oligarquia urbana, i de camperols (rolníci) de classe baixa contra els terratinents i els seus súbdits moriscs. Aquesta revolta **acabà amb una cruel repressió** per als cabdills (vůdci) agermanats per part de la virreina (místokrálovna) **Germana de Foix** --- Personalment, reconegué haver ordenat l'execució de més d'un centenar de persones, tot i que les cròniques coetànies eleven a 800 el nombre d'execucions. ---i suposà l'acceleració del procés **centralitzador autoritari** monàrquic de Carles I.
- La crisi s'accentuà durant el segle XVII amb l'expulsió dels moriscs el 1609, els quals suposaven quasi **un terç de tota la població** del regne.

La Revolta de les germanies

- La Revolta de les germanies va ser una rebel·lió armada que es va produir en el Regne de València i a les Illes Balears ben entrat el segle XVI, durant el regnat de Carles I.
- Va ser una revolta **de les Germanies contra el rei Carles I**.
- A la mort de l'Encobert, però, s'anomenà virreina del Regne de València Germana de Foix, la qual va governar durament fins a la seua mort, el 1538. Les conseqüències més immediates foren l'ordenament de 800 sentències de mort que van haver d'efectuar-se d'una manera intermitent al llarg de diversos anys.
- També s'imposaren una sèrie de multes (pokuty) astronòmiques per als gremis, així com un total de més de 360.000 ducats de multa al conjunt de totes les ciutats i viles agermanades, i dos milions de ducats en concepte d'indemnitzacions pels danys patits durant la guerra.
- Més enllà de les conseqüències immediates (bezprostřední důsledky), la Revolta de les germanies va ser un catalitzador polític pel canvi a l'estat modern: **centralitzat i autoritari**. Aquest punt d'inflexió comportà, entre altres coses, la pèrdua d'unitat nacional (ztráta jednoty) dels regnes que conformaven l'antiga Corona d'Aragó i el trencament d'una certa realitat nacional catalana, amb la incorporació del castellà com a lingua franca i la llengua de la noblesa (šlechta).

Els Borbons

- A la mort sense descendència de Carles II es va produir **un conflicte dinàstic** que va desembocar en **la Guerra de Successió** i que significà la fi de la independència política i jurídica del Regne de València.
- Després de la coronació de Felip V de Borbó, València es va mantindre lleial al nou monarca fins a l'arribada a la ciutat de tropes de l'arxiduc (arcivévoda) Carles d'Àustria (Karel VI, otec Marie Terezie). El seu regnat a penes va durar

uns mesos. **El 25 d'abril de 1707** les tropes borbòniques derrotaven les austracistes en la batalla d'Almansa.

- En record d'esta data cada 25 d'abril se celebra oficialment el dia de les llibertats nacionals valencianes. Des d'aleshores, València es va haver d'acostumar a la presència de tropes.
- El XVIII va ser el segle de les idees, **el segle de les llums**.

Segle XIX

- València al segle XIX va estar marcada per les repercussions de la revolució francesa. Els amotinats van prendre la Ciutadella i van constituir una Junta Suprema de govern que es va fer càrrec de la ciutat.
- Durant els anys d'invasió napoleònica els valencians van enviar els seus representants a les **Corts de Cadis**, on es va redactar una **constitució liberal** (ústava). Però quan Ferran VII va tornar a la península (poloostrov) a través de València i va derogar (zrušil) immediatament la constitució aprovada a Cadis instaurant un règim **de caràcter absolutista**.
- La història de València durant el regnat de Ferran VII és una etapa de conflictes entre els partidaris d'un règim absolutista i els adeptes del liberalisme. Després de la mort de Ferran VII el 1833 hi hagué **anys difícils**, amb enfrontaments (střety) entre liberals i republicans. Després es **van crear les províncies**, es va reestructurar l'Ajuntament i es va posar en marxa **la desamortització de béns de l'Església** (konfiskace církevního majetku). Amb aquests canvis València **va fer un canvi qualitatiu cap a la modernitat**.
- Des de l'últim quart de segle València començà a créixer de forma decidida. S'enderrocaren les murades el 1868, obriren les grans vies i urbanitzà l'Eixample.
- El 1873 i es va proclamar **la Primera República**.
- Als anys setanta va començar a tindre força un moviment cultural de recuperació de la llengua i les tradicions valencianes, la Renaixença. En aquest segle també, les Falles començaren a adquirir importància.

Adveniment de la República

- A començament del segle XX València era una ciutat industrialitzada. Els obrers, en nombre creixent per la industrialització, van començar a organitzar-se en demanda de millors condicions de vida. A València el partit republicà de Blasco Ibáñez va obtenir un enorme suport popular, controlant el govern de la ciutat del 1901 al 1923.
- La primera guerra mundial **va afectar molt l'economia valenciana**, i provocà una sèrie de vages. La instauració de **la dictadura de Primo de Rivera l'any 1923 fou el resultat**. El 1931 però es van fer eleccions locals on varen obtenir una victòria absoluta els partits republicans, i s'hi va proclamar la Segona República. El 1936 l'ajuntament va ser dissolt a favor d'una comissió gestora i es van assaltar esglésies i convents (kostely a kláštery byly napadenyú), amb una polarització entre esquerres i dretes que finalment duria a la guerra civil.

- Durant la guerra València era del bàndol republicà, i el 1937 esdevingué (se stal) la seua capital. La ciutat va ser intensament bombardejada per aire i per mar. El 30 de març de 1939 València **es va rendir i les tropes** nacionals van fer-hi la seua entrada.